



Bryssel 5.7.2023
COM(2023) 434 final

2023/0258 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen
allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Liitteenä oleva ehdotus muodostaa oikeudellisen välineen, jolla annetaan valtuutus Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen, jäljempänä 'ITA-sopimus', allekirjoittamiseen.

Euroopan unionin, jäljempänä 'EU', ja Chilen tasavallan, jäljempänä 'Chile', väliset suhteet perustuvat tällä hetkellä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen väliseen assosiaatiosopimukseen, jäljempänä 'assosiaatiosopimus', joka tuli voimaan 1. maaliskuuta 2005 (ja jota sovellettiin väliaikaisesti 1. helmikuuta 2003 alkaen)¹.

Assosiaatiosopimuksen voimaantumisen jälkeen on tapahtunut monia muutoksia. Euroopan komissio hyväksyi vuonna 2006 Globaali Eurooppa -strategian, jolla on uudistettu EU:n kauppapolitiikkaa ja pyritty syventämään kauppasopimukseen perustuvaa yhteistyötä. EU on tehnyt sopimuksia alueen muiden valtioiden kanssa (kauppasopimuksen Kolumbian, Ecuadorin ja Perun kanssa sekä assosiaatiosopimuksen Keski-Amerikan kanssa) ja alueen ulkopuolella muun muassa Kanadan, Japanin, Uuden-Seelannin, Singaporen ja Vietnamin kanssa.

Chile on allekirjoittanut 26 vapaakauppasopimusta 64 maan kanssa, mukaan lukien Yhdysvallat (2004), Kiina (2006) ja Japani (2007). Chile liittyi myös Tyynenmeren allianssiin ja Tyynenmeren kumppanuuteen (uudelta nimeltään kattava ja edistyksellinen Tyynenmeren kumppanuussopimus).

Nämä sopimukset ulottuvat useilla aloilla paljon nykyisen EU:n ja Chilen välisen assosiaatiosopimuksen tavoitteita ja soveltamisalaa pidemmälle. Tämän vuoksi molemmat osapuolet ilmaisivat kiinnostuksensa assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamiseen kauppasuhteidensa parantamiseksi sekä poliittisten ja taloudellisten suhteiden syventämiseksi.

EU:n ja Chilen johtajat sopivat Santiagossa 26. ja 27. tammikuuta 2013 järjestetyn EU–CELAC-huippukokouksen yhteydessä pitämässään kokouksessa, että heidän olisi tarkasteltava mahdollisuuksia nykyaikaistaa 10 vuotta voimassa ollutta assosiaatiosopimusta. Kuudes EU–Chile-assosiaationeuvosto hyväksyi huhtikuussa 2015 yhteisen työryhmän perustamisen assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamista varten. Työryhmän oli tarkoitus tehdä selvitystyötä ja arvioida tavoitetasoa neuvottelujen aloittamiseksi assosiaatiosopimuksen uudistamisesta kaikilla aloilla. Työryhmä jaettiin kahteen alaryhmään, joista yksi tarkasteli poliittisia ja yhteistyötä koskevia kysymyksiä ja toinen kauppaan liittyviä asioita. Alaryhmät päättivät työnsä 31. tammikuuta 2017 kokoontuneen 14. EU–Chile-assosiaatiokomitean yhteydessä.

Neuvosto hyväksyi 13. marraskuuta 2017 päätöksen Euroopan komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan valtuuttamisesta aloittamaan Chilen kanssa neuvottelut korvaavasta, nykyaikaistetusta assosiaatiosopimuksesta.

Neuvottelut käynnistettiin virallisesti 16. marraskuuta 2017. Neuvottelujen yhteydessä kuultiin neuvoston Latalaisen Amerikan ja Karibian työryhmää. Kauppaa koskevista sopimuksen osista kuultiin kauppapoliittista komiteaa.

¹ EYVL L 26, 31.1.2003.

EU ja Chile saivat neuvottelut päätökseen 9. joulukuuta 2022 Brysselissä.

EU:n ja Chilen nykyisen assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamiseen liittyy kaksi oikeudellista välinettä:

1. laajennettu puitesopimus, johon sisältyy a) poliittinen ja yhteistyötä koskeva pilari sekä b) kaupan ja investointien pilari (johon sisältyy investointisuoja koskevia määräyksiä); ja
2. väliaikainen kauppasopimus (ITA-sopimus), joka kattaa kaupan ja investointien vapauttamisen. ITA-sopimus päättyy, kun laajennettu puitesopimus tulee voimaan.

ITA-sopimus ehdotetaan allekirjoitettavaksi ja tehtäväksi samanaikaisesti laajennetun puitesopimuksen kanssa, ja ne on tarkoitus allekirjoittaa ja tehdä samanaikaisesti. Kun ITA-sopimus on ratifioitu ja tullut voimaan, se pysyy voimassa, kunnes laajennettu puitesopimus on ratifioitu ja tullut voimaan.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

ITA-sopimus tarjoaa nykyaikaistetun ja kattavan oikeudellisen kehyksen EU:n ja Chilen välisille kauppaa- ja investointisuhteille. Kun ITA-sopimus tulee voimaan, assosiaatiosopimuksen IV osa, mukaan lukien sen institutionaalisten elinten myöhemmin tekemät päätökset, lakkaa olemasta voimassa ja korvataan ITA-sopimuksella.

Assosiaatiosopimukseen aiemmin liitetyt viinikauppaa koskeva sopimus ja väkevien alkoholijuomien ja maustettujen juomien kauppaa koskeva sopimus, jäljempänä yhdessä 'viinejä ja tislattuja alkoholijuomia koskevat sopimukset'² sisällytetään ITA-sopimukseen.

Lisäksi ITA-sopimus on täysin lokakuussa 2015 hyväksytyyn "Kaikkien kauppa" -strategian mukainen, sillä siinä kauppaa- ja investointipolitiikka kytketään taloudellisten etujen lisäksi eurooppalaisiin ja universaaleihin normeihin ja arvoihin ja siinä painotetaan enemmän kestävästä kehityksestä, ihmisoikeuksista, kuluttajansuojaa sekä vastuullista ja reilua kauppaa.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

ITA-sopimus on täysin yhdenmukainen Euroopan unionin politiikkojen kanssa, eikä se edellytä EU:n millään säännellyllä alalla muuttavan sääntöjään, säännöksiään tai standardejaan, kuten teknisiä määräyksiä ja tuotestandardeja, terveys- ja kasvinsuojelutoimia, elintarvikkeita ja turvallisuutta koskevia säännöksiä, terveys- ja turvallisuusstandardeja tai muuntogeenisiä organismeja, ympäristönsuojelua ja kuluttajansuojaa koskevia sääntöjä.

ITA-sopimukseen sisältyy myös kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskeva luku, joka yhdistää sopimuksen kestävästä kehityksestä koskeviin EU:n yleisiin tavoitteisiin ja tavoitteisiin työvoiman, ympäristön ja ilmastonmuutoksen aloilla. Tämä auttaa EU:ta saavuttamaan vihreän kehityksen ohjelmaan kuuluvat osallistavan vihreän ja digitaalisen siirtymän tavoitteet, mukaan lukien Global Gateway -strategian toteuttamisen edistäminen. Lisäksi sopimukseen on liitetty Euroopan unionin ja Chilen tasavallan yhteinen julkilausuma Euroopan unionin ja Chilen tasavallan väliseen väliaikaiseen kauppasopimukseen sisältyvistä kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskevista määräyksistä, jäljempänä 'yhteinen julkilausuma'. Yhteisessä julkilausumassa linjataan, että osapuolet aloittavat väliaikaisen kauppasopimuksen tultua voimaan kyseisen sopimuksen kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskevien näkökohtien virallisen tarkasteluprosessin, jotta voidaan tarvittaessa harkita sellaisten lisämääräysten sisällyttämistä sopimukseen, joita Euroopan unioni tai Chile saattaa pitää tärkeinä esimerkiksi oman sisäpoliittisen kehityksensä ja viimeaikaisten kansainvälisten sopimuskäytäntönsä vuoksi.

² Sopimuksia muutettiin vuosina 2005, 2006, 2009 ja viimeksi 2022 (EUVL C 287, 28.7.2022, s. 19).

Tällaiset lisämääräykset voivat liittyä erityisesti kauppaa ja kestäväää kehitystä koskevan luvun täytäntöönpanomekanismin tehostamiseen, mukaan lukien mahdollisuus soveltaa noudattamista koskevaa vaihetta, ja asianmukaisiin vastatoimiin viimeisenä keinona. Osapuolet harkitsevat myös mahdollisuutta sisällyttää Pariisin ilmastopöimöus sopimusten olennaiseksi osaksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarkastelun tuloksia.

Lisäksi ITA-sopimuksessa turvataan julkiset palvelut ja varmistetaan, että viranomaisten oikeus sääntelyyn yleisen edun nimissä säilytetään sopimuksessa ja se kuuluu sopimuksen peruseriaatteisiin.

Tutkimus- ja innovointiyhteistyö on syyskuussa 2002 allekirjoitetun ja tammikuussa 2007 voimaan tulleen Euroopan yhteisön ja Chilen tasavallan välisen tiede- ja teknologiayhteistyötä koskevan sopimuksen mukaista.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISSUUPERIAATE JA SUHTEELLISUUPERIAATE

• Oikeusperusta

Perussopimusten ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön, erityisesti sen 16. toukokuuta 2017 EU:n ja Singaporen välisestä vapaakauppasopimuksesta antaman lausunnon 2/15, mukaisesti katsotaan, että kaikki ITA-sopimuksen kattamat alat kuuluvat Euroopan unionin yksinomaisen ulkoisen toimivallan piiriin ja erityisesti SEUT-sopimuksen 91 artiklan, 100 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan soveltamisalaan.

Euroopan unioni allekirjoittaa näin ollen ITA-sopimuksen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen nojalla ja tekee sen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisen neuvoston päätöksen nojalla saatuaan Euroopan parlamentin hyväksynnän.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

ITA-sopimus, sellaisena kuin se on esitetty neuvostolle, ei kata aloja, jotka eivät kuulu EU:n yksinomaiseen ulkoiseen toimivaltaan.

• Suhteellisuusperiaate

Kauppasopimukset ovat asianmukainen keino säännellä markkinoille pääsyä ja siihen liittyviä laaja-alaisia taloussuhteita EU:n ulkopuolisen kolmannen maan kanssa. Tällaisia sitoumuksia ja vapauttamispyrkimyksiä ei voida muilla keinoilla muuttaa oikeudellisesti sitoviksi.

Tällä aloitteella edistetään suoraan unionin ulkoisen toiminnan tavoitteita sekä poliittista tavoitetta tehdä ”EU:sta vahvempi maailmanlaajuinen toimija”. Aloite vastaa EU:n globaalistrategian linjausta toimia yhdessä muiden maiden kanssa ja uudistaa ulkoisia kumppanuussuhteita vastuullisesti, jotta voidaan saavuttaa EU:n ulkoisen toiminnan tavoitteet. Se edistää EU:n kauppaa ja kehitystavoitteita.

Chilen kanssa tehtävää ITA-sopimusta koskevat neuvottelut käytiin neuvoston antamien neuvotteluohjeiden mukaisesti. Neuvottelujen tuloksissa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen neuvotteluohjeissa asetettujen politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi.

• Toimintatavan valinta

Tämä ehdotus neuvoston päätökseksi noudattaa SEUT-sopimuksen 218 artiklan 5 kohtaa, jonka mukaan päätöksen, jolla annetaan lupa sopimuksen allekirjoittamiseen, tekee neuvosto.

Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tämän ehdotuksen tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Komissio tilasi EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen kauppaa koskevan osa-alueen taloudellisia vaikutuksia käsittelevän arvioinnin ”Evaluation of the Economic Impact of the Trade Pillar of the EU-Chile Association Agreement”, joka valmistui maaliskuussa 2012. Komissio tilasi EU:n ja Chilen assosiaatiosopimuksen mahdollista nykyaikaistamista koskevan ennakkoselvityksen ”Ex-ante Study of a Possible Modernisation of the EU-Chile Association Agreement”, joka valmistui helmikuussa 2017.

Näistä arvioinneista kävi ilmi, että vaikka nykyinen kauppaa koskeva pilari oli arviointihetkellä kattava, sääntöjä voitaisiin edelleen parantaa ja markkinoille pääsyä helpottaa. Niistä kävi myös ilmi, että assosiaatiosopimus on saatettava maailmankaupan kehityksen tasalle.

Lisäksi komissio tilasi Chilen kanssa tehdyn assosiaatiosopimuksen kauppaa koskevan osan nykyaikaistamista koskevien neuvottelujen tueksi kestävyysvaikutusten arvioinnin ”Sustainability Impact Assessment in Support of the Negotiations for the Modernisation of the Trade Part of the Association Agreement with Chile”, joka valmistui toukokuussa 2019.

• Sidosryhmien kuuleminen

Ulkopuolisten tutkimusten toimeksisaajat järjestivät useita kuulemis- ja tiedotustoimia, kuten verkkosivustoja tutkimuksiin liittyviä asiakirjoja ja toimintaa varten, sidosryhmille suunnattuja verkkokyselyjä ja henkilökohtaisia haastatteluja.

Vaikutustenarvioinnin yhteydessä kauppapolitiikan pääosasto kuuli nykyaikaistamiseen liittyen sidosryhmiä, kuten yrityksiä, kansalaisyhteiskunnan sidosryhmiä, kansalaisjärjestöjä, ammattiliittoja sekä toimialajärjestöjä, kauppakamareita ja muita yksityisiä tahoja. Näihin sidosryhmien kuulemisiin sisältyi erilaisia kuulemistoimia, kuten avoin julkinen verkkokuuleminen.

Nämä ulkopuoliset tutkimukset ja niiden valmistelun yhteydessä järjestetyt kuulemiset ovat olleet komissiolle erittäin arvokkaita ITA-sopimuksesta käydyissä neuvotteluissa.

Neuvottelujen aikana järjestettiin myös kokouksia, joissa kansalaisjärjestöille selvitettiin neuvottelujen etenemistä ja vaihdettiin näkemyksiä nykyaikaistamisesta.

Neuvottelujen yhteydessä kuultiin sopimuksen poliittisista ja yhteistyöhön liittyvistä näkökohdista neuvoston Latalalaisen Amerikan ja Karibian työryhmää ja kauppaan liittyvistä näkökohdista kauppapoliittista komiteaa, joka on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdan mukaisesti neuvoston nimeämä erityiskomitea. Myös Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle tiedotettiin neuvottelujen etenemisestä säännöllisesti kansainvälisen kaupan valiokunnan (INTA) ja erityisesti sen Chileä käsittelevän seurantaryhmän ja ulkoasiainvaliokunnan kautta. Neuvottelujen tuloksena syntyneitä tekstejä toimitettiin koko prosessin ajan molemmille toimielimille.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

EU:n ja Chilen välisen vapaakauppasopimuksen täytäntöönpanoa koskevan jälkiarvioinnin ”Ex-post evaluation of the implementation of the EU-Chile Free Trade Agreement” toteutti ulkopuolinen toimeksisaaja ITAQA SARL.

EU:n ja Chilen välisen assosiaatiosopimuksen mahdollista nykyaikaistamista koskevan ennakkoselvityksen ”Ex ante Study of a Possible Modernisation of the EU-Chile Association Agreement” toteutti ulkopuolinen toimeksisaaja Ecorys-Case.

Kestävään kehitykseen liittyvien vaikutusten arvioinnin ”Sustainability Impact Assessment (SIA) in support of the negotiations for the modernisation of the trade pillar of the Association Agreement with Chile” toteutti ulkopuolinen toimeksisaaja BKP Development Research & Consulting³.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotusta tuki myös toukokuussa 2017 julkaistu vaikutustenarviointi⁴, josta annettiin myönteinen lausunto (SWD/2017/0173 final).

Vaikutustenarvioinnissa todettiin, että kattavista neuvotteluista olisi hyötyä sekä EU:lle että Chilelle. Tällaisia hyötyjä olivat BKT:n, hyvinvoinnin ja viennin kasvu, työllisyyden, sekä heikommin koulutettujen että ammattitaitoisten työntekijöiden palkkojen ja kilpailukyvyn paraneminen sekä EU:n ja Chilen aseman vahvistuminen muihin maailmanlaajuisiin kilpailijoihin nähden. Kestävää kehitystä koskevien määräysten sisällyttäminen sopimukseen vaikuttaisi myönteisesti myös ihmisoikeuksien edistämiseen ja kunnioittamiseen sekä Kansainvälisen työjärjestön (ILO) asettamien työelämän keskeisimpien normien tehokkaaseen täytäntöönpanoon.

Lisäksi neuvottelujen aikana tehdyssä kestävään kehitykseen liittyvien vaikutusten arvioinnissa esitetään kattava arvio mahdollisista taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista, joita ITA-sopimuksen mukaisen kaupan vapauttamisen lisääntymisestä EU:ssa ja Chilessä voi aiheutua. Kestävään kehitykseen liittyvien vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan myös nykyaikaistamisen mahdollisia vaikutuksia ihmisoikeuksiin sekä valmistusteollisuuteen, maatalouteen ja palvelualoihin.

EU ja Chile ovat neuvotelleet kunnianhimoisen sopimuksen, joka vastaa tasoltaan viimeisimpiä kauppasopimuksia, kuten CETA sekä Japanin ja Uuden-Seelannin kanssa tehdyt kauppasopimukset. Sopimus avaa uusia mahdollisuuksia kaupalle ja investoinneille molemmilla markkinoilla ja tukee työpaikkoja EU:ssa.

ITA-sopimuksella muun muassa poistetaan suurin osa tulleista ja laajennetaan pääsyä julkisiin hankintasopimuksiin, avataan palvelumarkkinat, tarjotaan sijoittajille ennakoitavissa olevat toimintaedellytykset ja autetaan estämään EU:n innovaatioiden ja perinteisten tuotteiden laitonta jäljentämistä. ITA-sopimus sisältää myös takuut, joilla varmistetaan, että taloudellista hyötyä ei saada perusoikeuksien, sosiaalisten standardien, viranomaisten sääntelyvoimien, ympäristönsuojelun tai kuluttajien terveyden ja turvallisuuden kustannuksella.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/sustainability-impact-assessments_en#chile

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017SC0173>

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

ITA-sopimukseen ei sovelleta REFIT-ohjelman menettelyjä. Sopimus sisältää kuitenkin puitteet yksinkertaistetuille kauppaa- ja investointimenettelyille sekä vienti- ja investointikustannusten alentamiselle, minkä ansiosta se lisää pienten ja keskisuurten yritysten kauppaa- ja investointimahdollisuuksia. Odotettavissa olevia hyötyjä ovat avoimuuden lisääntyminen, teknisten sääntöjen, vaatimustenmukaisuutta koskevien velvoitteiden, tullimenettelyjen ja alkuperäsääntöjen keventyminen, teollis- ja tekijänoikeuksien ja maantieteellisten merkintöjen suojelun parantuminen ja julkisiin hankintamenettelyihin osallistumisen helpottuminen. Lisäksi sopimuksessa on erillinen luku, jonka tarkoituksena on auttaa pk-yrityksiä maksimoimaan sopimuksesta saatavat hyödyt.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

ITA-sopimuksella on vähäinen kielteinen vaikutus EU:n talousarvion tullituloihin, koska tulleja poistetaan. Välillisiä positiivisia vaikutuksia on odotettavissa arvonlisäveroon ja bruttokansantuloon perustuvien tulojen kasvusta.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

ITA-sopimukseen sisältyy institutionaalisia määräyksiä, joissa vahvistetaan toimeenpanoelinten rakenne. Elinten tehtävänä on sopimuksen täytäntöönpanon, toiminnan ja vaikutusten jatkuva seuraaminen.

ITA-sopimuksen institutionaalisissa määräyksissä vahvistetaan sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista jatkuvasti seuraavien kauppaneuvoston ja kauppakomitean toiminta ja tehtävät.

Kauppakomitea avustaa kauppaneuvostoa sen tehtävien hoitamisessa ja valvoo kaikkien ITA-sopimuksen nojalla perustettujen alakomiteoiden ja muiden elinten työtä. Kauppakomitea koostuu EU:n ja Chilen edustajista, jotka vastaavat kauppaan liittyvistä asioista ja jotka kokoontuvat vuosittain tai jommankumman osapuolen pyynnöstä.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

ITA-sopimuksella laajennetaan kahdenvälisen kaupan nykyisten puitteiden soveltamisalaa ja mukautetaan sopimusta uusiin maailmanlaajuisiin poliittisiin ja taloudellisiin haasteisiin, EU:n ja Chilen kumppanuuden nykytilaan sekä EU:n ja Chilen tahoillaan hiljattain tekemien kauppasopimusten ja käymien neuvottelujen tavoitetasoon.

ITA-sopimuksella luodaan johdonmukainen, kattava ja ajantasainen oikeudellisesti sitova kehys EU:n ja Chilen välisille suhteille. Se edistää kauppaa ja investointeja laajentamalla ja monipuolistamalla talous- ja kauppasuhteita.

ITA-sopimukseen sisältyy myös kansalaisyhteiskunnan kuulemismekanismi, joka on ulotettu koskemaan koko sopimusta, jotta molempien osapuolten kansalaisyhteiskuntaa voidaan kuulla kaikista sopimuksen määräyksistä.

Neuvotteluohjeissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti ITA-sopimuksen määräykset tarjoavat seuraavaa:

Parannetaan maatalous- ja kalastustuotteiden viennin markkinoille pääsyä ja sääntöjä

Nykyisen assosiaatiosopimuksen nojalla kaikki teollisuustuotteet ja huomattava osa maatalous- ja kalastustuotteista on jo vapautettu. Nykyaikaistamisen myötä tavarakauppaa koskevan luvun avulla yli 99 prosenttia kaikista tullinimikkeistä vapautuu täydellisesti.

Samalla ITA-sopimuksessa otetaan täysimääräisesti huomioon EU:n maatalouden kannalta vaikeat kysymykset. EU ei vapauta täysin markkinoitaan erittäin aroille tuotteille, kuten siipikarjalle, naudanlihalle, sianlihalle ja oliiviöljylle. Näillä Chilestä tuotavilla tuotteilla on rajoitettu ja valvottu pääsy EU:n markkinoille vain sellaisten tarkasti kalibroittujen tariffikiintiöiden puitteissa, joissa otetaan huomioon eurooppalaisten viljelijöiden huolenaiheet ja kuluttajien mieltymykset.

Tavarakauppaa koskeva teksti sisältää lisäksi kattavampia sääntöjä, jotka helpottavat EU:n ja Chilen välistä kauppaa. Näitä ovat muun muassa määräykset, jotka koskevat maksuja ja muodollisuuksia, tuonti- ja vientilisenssejä, vientitullien kieltämistä sekä sellaisten tullien sitomista, joita ei ole tarkoitus poistaa kokonaan (vallitsevan tilan säilyttäminen). Se sisältää myös uuden sukupolven määräyksiä, jotka koskevat vientikilpailua, uudelleentalmistusta ja korjauksen jälkeen tuotuja tavaroita, sekä määräyksiä, joilla helpotetaan tavaroiden väliaikaista maahantuontia.

Yksinkertaistetaan alkuperäsääntöjä

Alkuperäsääntöjä on tarkistettu ja joissakin tapauksissa yksinkertaistettu niin, että niissä on huomioitu teollisuuden tarpeet esimerkiksi autojen tai lääkkeiden kaltaisten keskeisten teollisuustuotteiden osalta.

Nykyaikaistetaan ja yksinkertaistetaan rajamenettelyjä

ITA-sopimus sisältää kunnianhimoisen tullimenettelyjä ja kaupan helpottamista koskevan luvun, joka perustuu kaupan helpottamisesta tehdyn WTO-sopimuksen määräyksiin ja menee tietyillä aloilla sitäkin pidemmälle. EU ja Chile sitoutuvat soveltamaan yksinkertaistettuja, nykyaikaisia ja mahdollisuuksien mukaan automatisoituja menettelyjä, jotta tavaroiden luovutus olisi tehokasta ja nopeutettua yksinkertaistettujen tieto- ja asiakirjavaatimusten, saapumista edeltävän tulliasiakirjojen ja -tietojen käsittelyn sekä tehokkaan ja syrjimättömän riskinhallinnan avulla.

Varmistetaan kaupan ja liiketoimintaedellytysten oikeudenmukaisuus

Jotta epäreiluihin kauppakäytäntöihin voidaan puuttua tehokkaasti ja tuloksellisesti, on sovittu paremmista kaupan suojakeinoista koskevista säännöistä. Lisäksi ITA-sopimukseen sisältyy määräyksiä, joilla suojellaan kotimaista teollisuutta siinä tapauksessa, että sopimuksesta johtuva tuotteen lisääntyneen tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa vahinkoa kyseiselle tuotannonalalle. ITA-sopimukseen sisältyy myös tukia koskeva luku, jolla edistetään EU:n ja Chilen yritysten toimintaedellytysten tasapuolisuutta lisäämällä sekä tavaroille että palveluille myönnettävien tukien avoimuutta, käymällä neuvotteluja, jos tuet uhkaavat vaikuttaa kielteisesti kauppaan, ja antamalla sääntöjä kaikkein haitallisimmista tuista (rakenneudistustuki ilman rakenneudistussuunnitelmaa sekä rajoittamattomat takuut).

ITA-sopimuksella myös varmistetaan, että yritykset noudattavat kilpailun peruseriaatteita: määräävää markkina-asemaa ei käytetä väärin, kilpailua ei rajoiteta yritysten välisillä sopimuksilla ja sulautumisten vaikutusta kilpailulle valvotaan. Samoin ITA-sopimuksella varmistetaan julkisille ja yksityisille yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset markkinoilla. Valtionyriyten, yritysten, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai etuoikeuksia, ja nimettyjen monopolien on toimittava syrjimättömällä tavalla ja kaupallisten näkökohtien mukaisesti ostaessaan ja myydessään tavaroita ja palveluja markkinoilla.

Varmistetaan kestävyys

ITA-sopimukseen sisältyy omana kokonaisuutenaan kunnianhimoinen kauppaa ja kestävä kehitystä koskeva luku, jonka tarkoituksena on tehostaa kestävä kehityksen sisällyttämistä osapuolten kauppaa- ja investointisuhteisiin oikeudellisesti velvoittavilla sitoumuksilla, jotka koskevat ympäristönsuojelua, ilmastonmuutosta ja työntekijöiden oikeuksia, määräyksillä, jotka koskevat yhteistyötä ja vuoropuhelua, myös kansalaisyhteiskunnan kanssa, sekä riitienratkaisumenettelyillä.

Lisäksi ITA-sopimus on ensimmäinen EU:n tekemä kauppasopimus, johon sisältyy kauppaa ja sukupuolten tasa-arvoa koskeva luku. Kyseisen luvun avulla sukupuolinäkökulma sisällytetään osaksi osallistavan talouskasvun edistämistä. Kyseisessä luvussa EU ja Chile vahvistavat sitoumuksensa panna tehokkaasti täytäntöön kaikkinaisten naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen sekä muiden sukupuolten tasa-arvoa tai naisten oikeuksia koskevien monenvälisten sopimusten mukaiset velvoitteensa. Suojelun tason säilyttämistä koskevassa lausekkeessa EU ja Chile sitoutuvat siihen, etteivät ne heikennä tai alenna sukupuolten tasa-arvon tai naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseen tähtäävän lainsäädäntönsä mukaista suojelun tasoa eivätkä luovu tai muutoin poikkeaa tällaisesta lainsäädännöstä kaupan tai sijoitusten edistämiseksi.

Lisäksi ITA-sopimukseen on liitetty Euroopan unionin ja Chilen tasavallan yhteinen julkilausuma kauppaa ja kestävä kehitystä koskevista määräyksistä, jossa EU ja Chile ilmaisivat yhteisen aikomuksensa aloittaa kauppaa ja kestävä kehitystä koskevan luvun uudelleentarkastelu ITA-sopimuksen tultua voimaan, jotta voidaan harkita sellaisten lisämääräysten sisällyttämistä tarpeen mukaan, joita kumpi tahansa osapuoli saattaa tuolloin pitää tärkeinä. Tässä uudelleentarkastelussa EU:ta ohjaa komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”*Kauppakumppanuuksien voima: yhdessä vihreän ja oikeudenmukaisen talouskasvun puolesta*” (COM(2022) 409 final), erityisesti täytäntöönpanomekanismin tehostamisen osalta. EU ja Chile harkitsevat myös mahdollisuutta sisällyttää Pariisin ilmastopopimus sopimusten olennaiseksi osaksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta tarkastelun tuloksia.

Otetaan huomioon pienten yritysten tarpeet

ITA-sopimuksessa edellytetään, että EU ja Chile perustavat pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) varten verkkosivuston, jonka avulla pk-yritysten on helpompi saada tietoa ja hyötyä sopimuksen kaikista määräyksistä. EU:n ja Chilen yhteyspisteet tekevät yhteistyötä ottaakseen huomioon pk-yritysten erityistarpeet ja määritelläkseen tapoja, joilla nämä voivat hyödyntää uusia mahdollisuuksia molemmilla markkinoilla.

Luodaan mahdollisuuksia palveluntarjoajille ja säännöt digitaaliselle kaupalle

ITA-sopimus sisältää kattavat säännöt, jotka koskevat palvelujen ja sijoitusten markkinoille pääsyä kaikilla talouden toimialoilla, sekä erityiset digitaalista kauppaa koskevat säännöt. Sen tavoitteena on luoda tasapuoliset toimintaedellytykset erityisesti niille EU:n palveluntarjoajille, jotka toimivat televiestinnän ja rahoituspalvelujen sekä jakelupalveluiden ja meriliikennepalvelujen kaltaisilla aloilla. ITA-sopimuksen puitteissa osapuolet voivat

tunnustaa toistensa ammattipätevyyden tiettyjen säänneltyjen ammattien, kuten arkkitehtien, tilintarkastajien, juristien ja insinöörien, osalta. Digitaalisen kaupan osalta sopimuksessa vahvistetaan horisontaaliset säännöt, jotka koskevat muun muassa tavaroiden tai palvelujen verkkokauppaa ja jotka ovat välttämättömiä verkkokaupan toimivuuden kannalta.

Edistetään investointeja

ITA-sopimukseen sisältyy sijoitusten vapauttamista koskevia määräyksiä, jotka noudattavat samaa lähestymistapaa kuin tähän mennessä tehdyissä kunnianhimoisimmissa EU:n kauppasopimuksissa. Kaikkia tämän luvun aineellisia sääntöjä sovelletaan samalla tavalla sekä palvelualoihin että muihin toimialoihin. Sijoittajat ja heidän sijoituksensa voivat erityisesti hyötyä kotimaisten ja kolmansien maiden sijoittajien syrjimätöntä kohtelua koskevasta sitoumuksesta sekä syrjimättömiä markkinoille pääsyn esteitä koskevasta kunnianhimoisista säännöistä syrjimättömien määrällisten rajoitusten, kuten monopolien ja yksinoikeuksien, kiintiöiden ja tarveharkinnan, muodossa.

Minkä tahansa yrityksen perustamisen tai toiminnan ehdoksi asetetut suoritusvaatimukset, kuten vaatimukset tietyn kotimaisuusasteen saavuttamisesta tai teknologian siirrosta, ovat kiellettyjä ottaen samalla kuitenkin asianmukaisesti huomioon osapuolten kannalta vaikeat kysymykset, mikä parantaa WTO:n TRIMS-sopimuksen mukaisia nykyisiä sääntöjä.

Chilen kanssa neuvotellun sijoituksia koskevan luvun erityispiirteenä on, että siinä määrätään paikallisesti sijoittautuneiden yritysten kansallisesta kohtelusta julkisilla hankinnoilla tapahtuvassa tavaroiden ja palvelujen hankinnassa. Tämä sitoumus sisältyy yleensä muiden EU:n sopimusten julkisia hankintoja koskevaan lukuun.

Osapuolten vapauttamissitoumuksiin sovelletaan tarkoin määriteltyjä poikkeuksia (esimerkiksi audiovisuaalialalla) ja erityisiä varauksia, jotka joko rajoittavat osapuolten avoimuutta tai määrittelevät halutun tulevan toimintapoliittisen liikkumavaran erityisen herkiksi katsotuilla toimialoilla. Varauksien suunnittelussa käytetään ns. hybridiluetteloon perustuvaa lähestymistapaa eli ”positiivista luetteloa” (joka perustuu tiettyjen sitoutuneiden alojen luetteloon) markkinoillepääsvelvoitteiden osalta ja ”negatiivista luetteloa” (kaikki sitoutuneet toimialat lukuun ottamatta tiettyjä aloja koskevia erityisvarauksia) kaikkien muiden aineellisten velvoitteiden osalta. Osapuolten erityissitoumukset heijastavat pitkälle menevää vapauttamista, joka vastaa niiden tähän mennessä tekemiä kunnianhimoisimpia sopimuksia, mukaan lukien markkinoillepääsyä koskevat kattavat sitoumukset muilla kuin palvelualoilla.

Mahdollistetaan osallistuminen Chilen julkisiin tarjouskilpailuihin

ITA-sopimuksella lisätään tarjoajien mahdollisuuksia osallistua julkisia hankintoja koskeviin sopimuksiin. Chile on avannut julkiset tarjouskilpailunsa EU:n yrityksille laajemmin kuin millekään muulle kauppakumppanilleen. EU:n yritykset voivat tehdä tarjouksia tavaroiden ja palvelujen tarjoamisesta keskushallinnon lisäksi myös sitä alemmalla tasolla. EU ja Chile sitoutuvat myös soveltamaan julkisia hankintoja koskeviin menettelyihinsä nykyaikaisia sääntöjä ja noudattamaan tiukkoja avoimuutta, syrjimättömyyttä ja yhdenvertaista kohtelua koskevia vaatimuksia.

Parannetaan innovoinnin ja luovan työn suojaa

ITA-sopimuksella luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset varmistamalla, että Chile ja EU noudattavat myös yhteistä lähestymistapaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisen osalta ja että molemmat osapuolet toteuttavat toimia väärentämisen, piratismien ja kilpailuvastaisten käytäntöjen torjumiseksi. Sillä varmistetaan teollis- ja tekijänoikeuksien korkeatasoinen suoja ja niiden noudattaminen. Siihen sisältyy myös EU:n ja Chilen maantieteellisten merkintöjen valikoidun luettelon vastavuoroinen suoja. EU:n osalta

suojataan 216 EU:n maantieteellistä merkintää. Tämä täydentää voimassa olevia viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevia sopimuksia, joilla suojataan EU:sta peräisin olevien 1745 viinin, 257 väkevän alkoholijuoman ja 5 maustetun viinin maantieteellistä merkintää Chilessä. Myös nämä maantieteellisten merkintöjen luettelot on päivitetty samanaikaisesti.

Varmistetaan maatalouselintarvikkeiden turvallinen ja kestävä kauppa

ITA-sopimukseen sisältyy terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskeva luku, jossa määrätään useista erityisistä kauppaa helpottavista toimenpiteistä. Tämän pitäisi mahdollistaa nopeampi mutta silti turvallinen kauppa. Sekä EU että Chile voivat edelleen vahvistaa itselleen sopivaksi katsomansa suojan tason.

Lisäksi ITA-sopimukseen sisältyy kestävä elintarvikejärjestelmää koskeva luku, jossa määrätään yhteistyöstä, joka koskee kestävien elintarvikejärjestelmien tiettyjä näkökohtia, kuten elintarvikeketjun kestävyyttä ja ruokahävikin ja -jätteen vähentämistä, elintarvikepetosten torjuntaa koko elintarvikeketjussa, eläinten hyvinvointia, mikrobilääkeresistenssin torjuntaa sekä sellaisten lannoitteiden ja kemiallisten torjunta-aineiden käytön ja riskien vähentämistä, joiden riskinarviointi on osoittanut, että ne aiheuttavat terveys- tai ympäristöriskejä, joita ei voida hyväksyä. Yhtenä mikrobilääkeresistenssin torjuntaa koskevista yhteistyötoimista EU ja Chile ovat sopineet luopuvansa asteittain antibioottien käytöstä kasvunedistäjinä.

Varmistetaan, että tekniset määräykset, standardit ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ovat syrjimättömiä eivätkä luo tarpeettomia esteitä kaupalle

Kansainvälisen standardoinnin pohjalta tapahtuvan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi Chilen ja EU:n välillä osapuolet sopivat kansainvälisten standardointijärjestöjen suljetusta luettelosta ja toistivat sitoumuksensa perustaa tekniset määräyksensä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelynsä näiden järjestöjen laatimiin asiaa koskeviin kansainvälisiin standardeihin. ITA-sopimuksessa korostetaan vaikutustenarviointien merkitystä teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointien valmistelussa. Sopimuksella edistetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnin riskiperusteista lähestymistapaa, johon sisältyy toimittajan vaatimustenmukaisuusvakuutuksen huomioon ottaminen, ja akkreditoinnin käyttöä vaatimustenmukaisuuden arviointielinten hyväksynnässä, mukaan lukien kansainvälisen laboratorioden akkreditointiyhteistyön (International Laboratory Accreditation Cooperation, ILAC) ja kansainvälisen akkreditointifoorumin (IAF) mekanismit. Niiden sääntely-yhteistyötä koskevien yleisten määräysten lisäksi, joiden avulla Chile ja EU voivat tehdä yhteistyötä tulevaisuudessa molemmille osapuolille tärkeissä sääntelykysymyksissä, ITA-sopimuksessa määrätään myös erityisestä markkinavalvontaa ja tuoteturvallisuutta koskevasta yhteistyöstä, joka mahdollistaa kyseisillä markkinoilla olevia vaatimustenvastaisia tai vaarallisia tuotteita koskevien tietojen vaihdon. Osapuolet sopivat myös moottoriajoneuvoja koskevasta liitteestä, joka helpottaa uusien moottoriajoneuvojen hyväksyntää ja tyyppihyväksyntätodistusten hyväksymistä.

Edistetään avoimuutta ja hyviä sääntelykäytänteitä

ITA-sopimukseen sisältyy avoimuutta koskeva luku, joka sisältää kunnianhimoisia määräyksiä kauppaan liittyvien yleisesti sovellettavien toimenpiteiden julkaisemisesta, hallinnoinnista, uudelleentarkastelusta ja muutoksenhausta, sekä luku, jossa vahvistetaan hyvät sääntelykäytännöt, joita EU ja Chile käyttävät sääntelyä laatiessaan.

Luodaan nykyaikaiset riitojenratkaisumenettelyt

ITA-sopimukseen sisältyy valtioiden välistä riitojenratkaisua koskevia määräyksiä, joilla luodaan tehokkaat ja avoimet nykyaikaiset menettelyt, jotka perustuvat oikeudenmukaiseen menettelyyn Chilen ja EU:n välisten riitojen ehkäisemiseksi ja ratkaisemiseksi.

Institutionaalinen rakenne

ITA-sopimuksen institutionaalinen rakenne koostuu kauppaneuvostosta, kauppakomiteasta ja useista alakomiteoista. Kauppaneuvosto seuraa ITA-sopimuksen tavoitteiden saavuttamista ja valvoo sen täytäntöönpanoa. Tehtävien hoidossa sitä avustaa kauppakomitea, joka vastaa ITA-sopimuksen yleisestä täytäntöönpanosta, mukaan lukien alakohtaisten vuoropuhelujen rajaaminen ja seuranta.

Kauppaneuvosto ja kauppakomitea voivat perustaa uusia alakomiteoita ja muita elimiä avustamaan tehtäviensä hoitamisessa sekä hoitamaan tiettyjä tehtäviä tai käsittelemään tiettyjä aiheita.

Osapuolet edistävät kansalaisyhteiskunnan osallistumista ITA-sopimuksen täytäntöönpanoon erityisesti vuorovaikutuksella 33.7 artiklassa tarkoitetun kansalaisyhteiskuntafoorumin ja 33.6 artiklassa tarkoitetun osapuolen sisäisen neuvonantavan ryhmän kanssa.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS**Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välisen väliaikaisen kauppasopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 91 artiklan 1 kohdan, 100 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 5 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 13 päivänä marraskuuta 2017 komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan aloittamaan neuvottelut Chilen kanssa korvaavasta, nykyaikaistetusta assosiaatiosopimuksesta.
- (2) Euroopan unionin ja Chilen väliset neuvottelut saatiin menestyksekkäästi päätökseen 9 päivänä joulukuuta 2022.
- (3) EU:n ja Chilen nykyisen assosiaatiosopimuksen nykyaikaistamiseen tarvitaan kaksi oikeudellista välinettä:
 - Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Chilen tasavallan välinen laajennettu puitesopimus, johon sisältyy a) poliittinen ja yhteistyötä koskeva pilari sekä b) kaupan ja investointien pilari (johon sisältyy investointisuoja koskevia määräyksiä); sekä
 - Euroopan unionin ja Chilen tasavallan välinen väliaikainen kauppasopimus, jäljempänä 'sopimus', joka kattaa kaupan ja investointien vapauttamisen ja joka lakkaa olemasta voimassa ja korvataan laajennetulla puitesopimuksella tämän tullessa voimaan.
- (4) Sopimukseen on liitetty Euroopan unionin ja Chilen tasavallan yhteinen julkilausuma Euroopan unionin ja Chilen tasavallan väliseen väliaikaiseen kauppasopimukseen sisältyvistä kauppaa ja kestävästä kehityksestä koskevista määräyksistä, jäljempänä 'yhteinen julkilausuma'.
- (5) Sopimus olisi allekirjoitettava unionin puolesta sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen. Sopimukseen liitetty yhteinen julkilausuma olisi hyväksyttävä unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Hyväksytään Euroopan unionin puolesta sopimuksen allekirjoittaminen sillä varauksella, että mainittu sopimus tehdään.

2. Hyväksytään unionin puolesta sopimukseen liitetty yhteinen julkilausuma.
3. Sopimuksen ja yhteisen julkilausuman tekstit on liitetty tähän päätökseen.

2 artikla

Valtuutetaan komissio nimeämään yksi tai useampi henkilö, jolla on oikeus allekirjoittaa sopimus, sillä varauksella, että mainitun sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin, ja hyväksyä siihen liitetty yhteinen lausuma unionin puolesta.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*